ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

НА

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕССИЯ

XXXXI ЗАСѢДАНИЕ, СРѢДА, НА 8 ДЕКЕМВРИЙ 1882 ГОДИНА.

(Начало въ 10 ч. пр. пл., подъ прѣдсѣдателството на Г. Груева).

Прѣдсѣд.: (звъни) Засѣданието ся отваря. Г. Секретарь ще прочете списъкътъ на г-да депутатитѣ.

Секр. Пеневъ: (чете списъкътъ).

Прѣдсѣд.: Въ днешното засѣдание присѫтствуватъ 47 д., отсѫтствуватъ 18, съ отпускъ: Вазовъ. Герджиковъ, Минковъ и Д-ръ Хакановъ; безъ отпускъ: Н. Бояджиевъ, Д-ръ Владо, Аристагесъ, Ахланлѫ, Ковачевъ, Маджаровъ, Мюфти, М. Хулюсу, Рабинъ Ефенди, Ев. Минини, Саллабашевъ, Чомаковъ, Енчевъ и М. Панаретъ. Ще ся прочете протоколътъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Пеневъ: (чете)

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка? (Нѣма). Значи протоколътъ ся одобрява. Пристѫпяме на дн. редъ; на първия дн. р. имаме разискване на 1 § отъ № 9 притурка на Органический Уставъ.

К. Калчовъ: Ако сега разискваме тоя законопроектъ, искамъ да зная, кога ще разискваме бюджетътъ?

Прѣдсѣд.: Слѣдъ обѣдъ.

К. Калчовъ: Когато е тъй, настоящий законопроектъ днесь да мине и първото и второто разискване.

Д. Стамбуловъ: Тоя проектъ ся прѣдстави отъ правителство, за който е съгласно и Събранието. Прѣдлагамъ да ся гласува за приеманието му по начало, безъ да влизаме въ други разисквания.

Прѣдсѣд.: Приема ли Събранието по начало тоя законопроектъ? (Приема). Пристѫпяме къмъ второто му разискване.

„Законопроектъ за промѣнението на парагра ъ 1-й отъ притурка № 9-й на Органический Уставъ. Чл. 1. Годишнитѣ приходи на Източна Румелия, съ исключение на приходитѣ, запазени на империята, на количествата прибирани за чужда смѣтка и на разноскитѣ за събиране на данъцитѣ. ся прѣсмѣтатъ на 600.000 лири турски, за единъ петогодишенъ периодъ отъ 1 й Марта 1883 година.

„Чл. 2. Върху тия приходи, 180,000 лири турски ся вдигатъ годишно отъ областното финанциялно управление и ся прѣдаватъ на централното императорско правителство.

„Вноскитѣ бивать ежемѣсечни. На 1-й отъ всѣкой мѣсецъ (в. с.) едно количество отъ 15,000 лири турски ся плаща на Отоманската Банка, за прѣдшедствующийтъ мѣсецъ. (Приема ся).

„Чл. 3. Всѣки пѣтъ години, прѣсмѣтанието на приходитѣ, прѣдвидено въ 1-й членъ, ще ся измѣнява споредъ резултатитѣ добити прѣзъ послѣднитѣ пѣтъ упражнения. Областната дань ще ся прѣсмѣта винаги на основание на 3/10-тѣ отъ приходитѣ, като ся исключавать приходитѣ запазени на империята, количествата прибирани за чужда смѣтка и разноскитѣ за събиранието на данъцитѣ.

„Чл. 4. Пѣтьтѣ хиляди лири турски, прѣдставляющи чистото годишно произвѣдение на митницитѣ, ся прибавятъ на 180,000-тѣ лири турски споменатитѣ въ чл. II й и ся плащатъ на императорското централно правителство, споредъ постановленията на членъ III-ий.

„Чл. 5. Генералъ Губернаторътъ, въ Частенъ си Съвѣтъ, и откакъ вземе мнѣнието на Постояннии Коммитетъ, има право да взема потрѣбнитѣ съкровищни мѣрки за да ся посрѣщатъ рѣдовно ежемѣсечнитѣ вноски, постановени въ чл. III й. Лихвата и разноскитѣ, причинени отъ тия финансиялни операции, ще ся теглятъ отъ запасний фондъ.

„Чл. 6. Генералъ Губернаторътъ ся опълномощява, съ съгласното мнѣние на Постояннийтъ Коммитетъ, да направи нуждното споразумление за количествата, които ще остаятъ да ся плащатъ на 1 Марта 1883 година върху данъта на първитѣ три години“.

Консуловъ: По съображенията, които ще изложа, азъ мисля, по добрѣ да ся отхвърли тоя членъ. Първо и първо ще забѣлѣжа, че тукъ не е ясно опрѣдѣлено пълномощието, което ся дава на г-на Глав. Управ. относително мѣркитѣ, които той ще вземе съ Пост. Ком. Инакъ казано, не мога да си прѣдстава какъ, на какви основания, ще може да ся намали дълга̀ть за миналитѣ години. Такъво прѣдположение, азъ мисля, ще ограничи до нѣйдѣ правото ни. И, какъ ще постжпимъ, за да ся оправдаемъ, ако направимъ тая рѣшителна постжпка за уравнение тоя въпросъ? Азъ вѣрвамъ и тѣ, опълномощеннитѣ, неще смѣятъ да направатъ нѣщо, като пълномощието е така неопрѣдѣлено. Второ. Тоя членъ ся относи до миналото, а пъкъ общеприето е, *законътъ* да нѣма обратна сила. Може би съ такъво едно прѣдприятие да ся приеме намалението на данъка за 5-тѣхъ год. и да ся улесни финансиялното ни положение. Това обаче може да ся получи по особенъ начинъ. Много по лесно ще бѫде, ако това стане въ закона за заема. А въ настоящия можемъ да приемемъ само мѣркитѣ за бѫдѫщето, а не и за миналото. Ние знаемъ, плащаме 240,000 лира. Като гласуваме тоя законъ, прѣдполагаме да намалимъ тая сумма, защото отъ резултатитѣ на 4 год. бюджетарно упражнение ни ся оправдава суммата на прихода, както е опрѣдѣлила Европейската коммиссия. Колкото за опрощение отъ недоплатеното — то е другъ въпросъ, който въ тоя законъ си нѣма мѣстото и, ако го оставимъ, не ще сполучимъ.

За тия изложени причини, азъ мисля, тоя членъ не трѣбва да фигурира тукъ, — пакъ ще повтора причинитѣ: първо и първо, че гласуваме законъ за бѫдѫщия 5 год. периодъ, а той сѫщеврѣменно не може да ся прилага за миналото. Второ, че пълномощието, което прѣдписва, не е ясно, не е отъ естество да накара правит., или Пост. Ком. да ся залови за подобни мѣрки. За това ще прѣдложа: или това пълномощие да ся даде съ закона за заема, или, ако това не стига, да ся направи формално рѣшение въ Събранието, да опълномощи правит. и Пост. Ком., да ся постараятъ за изравнение на въпроса, като ся опрѣдѣли приходътъ за истеклитѣ години и като ся прѣсмѣтне дѣйствителната, а не прѣдполагаема цифра, която ще служи за основа на бюджета въ бѫдѫщия периодъ.

Дир. Гешовъ: Правителството, като ся съобрази съ желанието на Област. Събрание и рѣши да прѣдстави тоя законопроектъ, трѣбваше естественно да ся пита, какво ще стане съ недоборътъ, който е за миналото. Всичкий длъгъ възлиза на 37,000,000 гр. и трѣбваше да ся мисли, че е длъгъ, който тѣжи на Областьта, заплита финансиялното положение на Областьта, и още повече ще заплете, като постъпено длъгътъ ся уголѣмява. Днесь за днесь 9 притурка на Орган. Уставъ печелва правото на Портата съ 240,000 лири и тия пари трѣбва да ги взема. Ако вземемъ да намѣняваме тая цифра, за да улеснимъ своето финансиално положение, ще каже да влѣземъ въ друго по неприятно положение, което ще ся прѣдизвика отъ несъгласието на Портата. Правителството, като глѣдаше това положение на работитѣ; отъ друга страна, че Областьта ни ся угрожава да изгуби своя кредитъ, трѣбваше да прѣмисли за единъ исходенъ пѫть. А то е да иска намалението на Обл. данъкъ. То намира насърдчение въ това отъ самото изказано желание на Обл. Събр. Надѣжда за сполука му внушава самото обстоятелство, че Европейската комиссия не е дала окончателни цифри въ О. У., отъ който това лесно ся извлича. На това основание правит. прѣдстави тоя законопроектъ. Но мѣркитѣ, които трѣбва да ся вематъ чрѣзъ тоя законъ, трѣбва да ся оправдаятъ отъ едно пълномощие отъ Събранието къмъ него, за да влѣзе въ споразумѣние съ Портата. Правит. мисли, че най доброто срѣдство за сполука е да влѣзе въ прѣговори съ Портата, поне по единъ миролюбивъ начинъ, ако не другояче, за да ся намали данъкътъ. Ето цѣлта на закона, ето и за коя цѣль ся иска пълномощието и въ тоя законъ. Безъ пълномощие правителството не може. И съ тоя членъ го иска за цѣлта за която е самий законъ. Правителството иска едно пълномощие отъ Събранието, за да може да влѣзе въ прѣговори съ Портата и да откъсне, колкото може, отъ данъка. Пакъ повтарамъ, ако ся не откъсне нищо положително, много е лошо. Защото, както гласатъ мотивитѣ на проекта, дефицитътъ до тая 1881/82 фин. год. ся вскачва на 29,000,000 гр. Истина, това количество може да ся направи на 26,000,000 гр., но ако ся събере всичкий кодастраленъ данъкъ. За това казвамъ, не трѣбва възражения противъ тоя членъ. Трѣбва да ся опълномощи правит. съ Комитета да ся погрижатъ за това и, какво може да ся отсѣче, ще бѫде отсѣчено. Работата, може би, и до година да доде пакъ въ Събранието, но въ всѣки случай най желателно е сега Събранието да даде това пълномощие. Моля Събранието, като нѣма и сериозни възражения, да приеме тоя членъ. Г. Консуловъ възражава, наистина, но пакъ то ся отнася само до това, че трѣбвало да стане на особно, а не

въ тоя законъ. Азъ пакъ невиждамъ никаква врѣда, че е въ тоя законъ. Впрочемъ, ако Събранието намѣри за по добро по другъ начинъ да даде това пълномощие — добрѣ, но въ всѣки случай да не ся из ставя мисълта, че трѣбва да ся даде едно такъво пълномощие на правителството.

К. Калчовъ: Нѣма що да говора противъ мотивитѣ на правит., тѣ сж справедливи. Ще забѣлѣжа само, както г. Консуловъ каза, че такъво нѣщо нѣма си мѣстото въ закона. Въ тоя законъ ние правимъ особенни измѣнения и именно до тая цѣль трѣбва да ся спремъ. Тука да поставяме такъвъ членъ да дава пълномощие на правит. — ако мисли правит., че съ това ще има доволно сила и поголѣма, то сжщето може да ся пост гне и ако то пълномощие стане по другъ начинъ.

В. Нейчовъ: (Гласове: исчерпанъ е!) Двѣ думи, г-да. Г-да, знаемъ че въ Цариградъ ся прави агалъкъ и, когато имъ ся пращатъ законитѣ за потвърждение, обичатъ да ги замайватъ. Ако е пълномощието нужно за такъво споразумѣние, нѣма нужда да ся дава съ тоя членъ на закона. Не ще да има никакво по добро слѣдствие отъ това. Правителството може по приятелски начинъ съ Портата да ся прѣговори и, ако успѣе да откъсне нѣщо, ние ще му ржкоплещимъ, но пакъ и ако не може, областьта нищо нѣма да изгуби. Тогава Събранието може настоятелно да поиска намалението по другъ начинъ. Прочее, сега нѣма нужда отъ такъвъ законъ.

Консуловъ: (Гласове: исчерпанъ! исчерпанъ!) Само двѣ думи г-да . . . (Гласове: исчеранъ! исчерпанъ.)

Прѣдсѣд. Понеже има възражение за 6-ий членъ, турямъ на гласувание: които сж за него, да станатъ прави. (Пада)

„Членъ 7. Унищожаватъ ся шестьтѣ първи членове на 9-та притурка на Орг. Уставъ“.

Прѣдсѣд. Второто разисквание ся свърши. Да пристжпимъ къмъ третето. Има ли нѣкой да говори? (Нѣма.) Ще стане поименно гласувание.

Секр. Пеневъ: (чете списъкътъ на депутатитѣ.)

Прѣдсѣд.: Резултатътъ на поименното гласувание е слѣдующий: отъ 32 гласоподаващи, 31 сж за, и единъ противъ.

Законътъ ся приема.

Консуловъ: Взехъ думата да направа едно прѣдложение за опълномощение на правителството, понеже членъ 6 ий ся отхвърли отъ закона. Ето прѣдложението: „Областното Събрание, като опълномощява г. Главний Управитель, въ съгласие съ Постоян. Коммитетъ, да направи нуждното споразумѣние съ В. Порта за исплащание на дълга къмъ нея до 1-ий Мартъ 1883 г., и мунува на днев. рѣдъ“.

К. Калчевъ: Нѣма нужда отъ такова прѣдложение, понеже туй е длъжность на самото правителство. Даже и то ако не го направи, самий Коммитетъ ще ся постарае за да не ся прѣнебрѣгне тоя толко важенъ въпросъ.

В. Нейчовъ: Такъво прѣдложение е опасно, понеже Събранието да *опълномощи*, може да ся тълкува наложително. Правит. само може да подѣйствува и да откъсне нѣщо. (Гласове: исчерпанъ е!)

Консуловъ: Може да ся каже, както бѣ въ 6-ий членъ. (Гласове: защо тогава не остана членътъ?) Защото не трѣбва да бжде въ закона.

Маджаровъ: Ако ся отхвьрли отъ закона чл. 6 ий, то бѣше отъ прѣдпазване, защото, може би, Портата да не потвьрди законътъ. Но при това незная нуждата за особенно такъво прѣдложение, когато то е длъжность на правителството.

Д-ръ Янкуловъ: Азъ искамъ да подкрѣпя прѣдложението на г. Консулова, но ако стане въ края на прѣдложението нѣкое измѣнение въ него, именно да ся каже „за количеството пари, които оставатъ да ся плащатъ на 1 Мартъ 1883 г., върху данъта на пьрвитѣ три години".

Консуловъ: За поправката, която прави г-нъ Янкуловъ, мога да я приема. Колкото за възражението на г. Маджарова, ще кажа, че и самото правителство иска това пълномощие, за причинитѣ които исказа г. Дир. Гешовъ.

Дир. Гешовъ: Трѣбва да ся приеме прѣдложението на г. Консулова, не че правит. да направи това, което му е въ длъжность, но съ пълномощието ще има повече сила неговото залѣгание прѣдъ хората, понеже има рѣшение на самото Об. Събрание. (Гласове: Приема ся. Исчерпанъ е!)

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся това прѣдложение? (Подкрѣпя ся). Ще ся гласува: които сж за това прѣдложение, поправено отъ Д-ра Янкулова — да станатъ прави. (Приема ся). На втория дн. р. имаме второ разпсквание законно — проектътъ *за обрьщание въ свободна собственность вакувскитѣ недвижими имоти.* (Прѣдсѣдателското мѣсто зема г. Д-ръ Янкуловъ).

„Областенъ законъ за прѣобрьщанието въ свободна собственность на вакжфскитѣ недвижими имоти. Глава пьрва. Общи распорѣждания.

„Чл. 1. Всички вакжфски земи и други недвижими имоти, отъ каквато категория и да сж, ся прѣобрьщатъ въ свободна собственность на настоящитѣ имъ законни държатели, или на имѣющитѣ право вмѣсто тѣхъ, слѣдъ като ся испълнятъ формалноститѣ, които ся прѣдписватъ отъ настоящийтъ законъ.

„Чл. 2. Всички вакжфски и господарски права и служебности, на които сж били подложени вакжфскитѣ земи и други недвижими имоти, ся отмѣняватъ и остаятъ унищожени.

„Глава втора. За недвижимитѣ имоти, които сж прямо притѣжание на религиозни общества, или на религиозни, училищни и благотворителни завѣдения.

„Чл. 3. Всички земи и други недвижими имоти, които ся притѣжаватъ направо отъ религиозни общества, или отъ религиозни, училищни, или благотворителни заведения, остаятъ си собственность на тия общества или завѣдения.

„Чл. 4. Всяко отъ реченитѣ общества, или заведения, е длъжно да ся снабди въ растояние на двѣ години отъ денътъ на обнародването на настоящий законъ съ владала, на колкото такива недвижими имущества има.

„Чл. 5. Тия недвижими имоти не могжтъ нито да ся залагатъ (ипотекуватъ), нито да ся отчуждаватъ, освѣнъ ако отчуждението стане нуждно за добрѣ доказана обществена полезность.

„Чл. 6. Доходитѣ отъ доходоноснитѣ недвижими имоти, принадлѣжащи на рѣченнитѣ общества, или завѣдения, могжтъ до ся запиратъ (секвестиратъ), чрѣзъ Окржжнитѣ Сждилища, за сждебно доказани дългове на обществата, или заведенията, на които принадлѣжатъ.

„Чл. 7. И самитѣ доходоносни недвижими имоти, могжтъ да ся запиратъ за здравина на вѣрителитѣ (кредиторитѣ) на религиознитѣ общества, или на религиознитѣ, училищнитѣ, или благотворителнитѣ заведения, но тоя запоръ неможе да ся гони прѣдъ Сждилищата за друго, освѣнъ само за да могжтъ вѣрителитѣ да ся наплатятъ на право отъ доходитѣ на тия имоти, за сждебно доказанитѣ имъ вѣресии (créances) до деньтъ на запорътъ.

„Чл. 8. Сградитѣ, които служатъ за богослужение, за просвѣщение, или за благотворителностъ, както и за обикновенно постоянно жилище на вѣрослужителитѣ, въ никой случай немогжтъ да ся считатъ за доходоносни недвижими имоти.

„Глава третя; за недвижимитѣ имоти, които не ся притѣжаватъ направо, а само зависятъ отъ религиозни общества, или отъ религиозни, училищни и благотворителни заведения. Чл. 9. Всичкитѣ земи и други недвижими имоти, които не ся притѣжаватъ направо отъ нѣкое религиозно общество, или отъ нѣкое религиозно, училищно, или благотворително завѣдение, а само зависятъ отъ нѣкое такова общество, или завѣдение, ставатъ свободна собственность въ ржцѣтѣ на днешнитѣ имъ законни дьржатели, или на имѣющитѣ право вмѣсто тѣхъ, посрѣдствомъ едно обезщетение, което, съгласно съ настоящий законъ, ще ся плати на религиознитѣ общества, или на религиознитѣ, училищнитѣ и благотворителнитѣ завѣдения, отъ които тия имоти сж зависѣли.

„Чл. 10 Спорѣдъ обезщетението, което ся пада на имѣющитѣ право, за прѣобращанието, въ свободна собственность на тия имоти, тѣ ся дѣлятъ на слѣдующитѣ двѣ главни категории:

„1-во. Вакжфски недвижими имоти, които иматъ, или могжтъ да иматъ сгради, на които и земята и сградитѣ зависятъ отъ единъ или повече вакжфи.

„2 ро. Вакжфски земи (еразиймефкуфе) обработвани и необработвани, като ниви, за каквато и да било сѣйдба, лозя, градини за зеленчукъ, за вариво и за овощия, ливади, бранища (кории), частни паши (кжшлакъ, яйлакъ, отлакъ) и други.

„I. Обезщетение на вакжфски недвижими имоти отъ пьрвата категория. Чл. 11 За всякой вакжфский имотъ отъ пьрвата категория, сирѣчъ отъ онния, които иматъ или могжтъ да иматъ сгради, на които земята и сградитѣ сж вакжфски, ще ся плати, чрѣзъ областний ковчегъ, на имѣющитѣ право обезщетение, което ще състои:

„а) Въ обезщетение за освобождение отъ ежегодно плащаното въ видъ на наемъ за всякой имотъ количество въ пари или въ натура (иджере или муката), капитализувано възъ десеть на сто; сирѣчъ въ обезщетение еднажъ за всѣгда, дадено въ капиталъ, десеть пжти толкова, колкото е ежегодно плащаното количество.

„б) Въ обезщетение за освобождението отъ махлюл, което обезщетение прѣсмѣтнато въ капиталъ, даденъ еднажъ за всѣгда, ще е по два и половина на сто върху дневната стойность на всякой имотъ.

„в.) Въ обезщетение за правдинитѣ, принадлѣжащи на вакжфитѣ, отъ прѣписване по продажба или залогъ и отъ прѣписване по наслѣдие, въ капиталъ, даденъ веднажъ за всѣгда, по два на сто върху дневната стойность на всякой отъ тия имоти.

„Чл. 12 Обезщетението за освобождение отъ плащание на наемъ (иджаре или мукатá) прѣдвидено отъ параграфъ а) на 11 членъ и обезщетението за освобождение отъ Махлюлъ прѣдвидено отъ параграфъ б) на рѣченийъ членъ, ще ся платятъ, чрѣзъ Областний Ковчегъ, отъ настоящитѣ законни държатели на вакѫфскитѣ имоти отъ пьрвата категория.

„Чл. 13 Обезщетението за правдинитѣ отъ прѣписване, прѣдвидено отъ § в) на 11 чл. ще ся плати отъ Областний Ковчегъ.

„Чл. 14 Цѣлото обезщетение, което има да ся даде на религиознитѣ общества или религиозни, училищни, или благотворителни заведения, спорѣдъ 11 членъ, ще бѫде окрѫжено така, щото да може да ся раздѣли съ число 100.

„Когато цѣлото количество за обезщетение на единъ недвижимъ имотъ отъ пьрвата категория е по-малко отъ сто гроша златни, това ще ся счита за сто гроша златни, а ако е по-горѣ отъ сто и по-малко отъ двѣстѣ, тогава всяко количество по-горѣ отъ сто до сто и педесеть включително ще с смѣта за сто гроша златни, а всяко количество по-горѣ отъ сто и педесеть до двѣстѣ ще ся счита за двѣстѣ гроша златни, така и по-нататъкъ.

„II. Обезщетение на вакѫфскитѣ земи. Чл. 15 Вакѫфскитѣ земи, които не ся притѣжаватъ на право, а само зависятъ отъ нѣкое религиозно общество, или отъ нѣкое религиозно, училищно или благотворително заведение, откъмъ обезщетението, което имъ ся пада, сѫ отъ три вида:

„1-во. Вакѫфски земи, които до прѣвратътъ, отъ който съставлението на тая автономна Область е резултатъ, сѫ плащали десятъкъ не на правителството, а на специални настойници (Мютевеллии) на вакѫфи.

„2-о. Вакѫфски земи, които сѫ плащали ежегодно по едно опрѣдѣлено количество въ видъ на наемъ (Мукатайземинъ) на религиознитѣ общества, или на религиознитѣ, училищнитѣ, или благотворителнитѣ заведения, отъ които сѫ зависѣли.

„3-то. Вакѫфски земи, които сѫ плащали десятъкъ направо на правителството на В. Порта.

„Чл. 16. Обезщетението за прѣобрьщанието въ свободна собственность на вакѫвскитѣ земи, отъ пьрвий видъ състои:

„а.) Въ обезщетението за десятъкътъ, който ся е плащалъ на специалнитѣ настойници (Мютевеллии), което ще ся опрѣдѣли, като ся земе за основа на обезщетението срѣдното число произведено чрѣзъ раздѣление на петь отъ чистий доходъ отъ десятъкътъ на всякой Мютевеллия за петь години, а именно: за 1873, 1874, 1875, 1879 и 1880 год., което обезщетение ще ся капитализува възъ десеть на сто, сирѣчь ще ся даде капиталъ десеть пѫти толкова, колкото е срѣдното количество отъ чистий приходъ на рѣченнитѣ петь години.

„б.) Въ обезщетение за правдинитѣ отъ прѣписване по продажба или залогъ и отъ прѣписване по наслѣдие, принадлѣжащи на вакѫфи, както и за правото на Махлюлъ, когато нѣкой притѣжатель на вакѫфска земя умрѣ безъ наслѣдникъ до прѣдписанний отъ законътъ поясъ, прѣсмѣтнато въ капиталъ, даденъ еднажъ за всѣгда, по едно и половина на сто върху дневната стойность на всичкитѣ вакѫфски земи, които сѫ били подложени на плащание на десятъкъ на всякой Мютевеллия.

В. Нейчовъ: Въ ланския законъ стои до 1881 год. Азъ прѣдлагамъ и сега да ся приеме тъй.

Ив. Х. Петровъ: Колкото за прѣдложението на г. Нейчова, нѣма да говора, азъ ще прѣдложа само да ся приеме, щото исчислението да става на 8 години; именно: 5 години прѣди войната и 3 послѣ нея. По тоя начинъ ще бѫдемъ по справедливи, че по тоя начинъ може да ся достигне по приблизително цифрата на дохода.

Г. Груевъ: Трѣбва да ся поглѣдне отъ всѣка страна на тоя въпросъ, ако искаме да ся произнесемъ справедливо. И въ коммиссията, когато разисквахме тоя членъ, станаха възражения за тая часть и едни искаха да ся приематъ 5 години прѣди войната. Но и сега, азъ ще приведа възражението противъ такъво прѣдложение на самата коммиссия. Именно, че трѣбва да приемемъ така членътъ, да не ся прѣдизвика пакъ непотвърждението на закона отъ Портата, която и миналата година го отхвърли и проводи да ся прѣработи отъ вакувската коммиссия. Сега, ако искаме да направимъ законъ, който и да ся потвърди и, слѣдователно, да можемъ да вършимъ работа, трѣбва да приемемъ онова, което може да ся приеме отъ Портата; другояче, за много още врѣме ще стоимъ безъ такъвъ законъ и ще ся принудимъ пакъ да платимъ повече, ако не двойно.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г. Нейчова? (Нейчовъ: оттеглямъ го).

Има 2 прѣдложения отъ Ив. Петрова, подкрѣпя ли ся? (Подкрѣпя ся) Които сѫ за него, да дигнатъ рѫка. (Пада). Членътъ ся приема.

„Чл. 17. — Това обезщетение ще ся даде отъ Областнийтъ ковчегъ“.

„Чл. 18. — Обезщетението за прѣобрьщанието въ свободна собственность на вакѫвскитѣ земи отъ вторий видъ, сирѣчъ онния земи, които плащатъ ежегодно по едно опрѣдѣлено количество (Муката) състои:

а.) — Въ обезщетение за освобождение отъ ежегодно плащаното въ видъ на наемъ количество (муката), капитализувано възъ десеть на сто, сирѣчъ въ обезщетение еднажъ за всѣгда дадено, въ капиталъ десеть пѫти толкова, колкото е ежегодно плащаното количество.

б.) — Въ обезщетение за правдинитѣ, отъ прѣписване по продажба или залогъ и отъ прѣписване по наслѣдие, принадлѣжащи на вакъфътъ, както и за правото на махлюлъ, дадено еднажъ за всѣгда въ капиталъ, по едно и половина на сто, върху дневната стойность на вакѫфскитѣ земи отъ тоя видъ.“

„Чл. 19. — Обезщетението за освобождение отъ плащанието на муката, прѣдвидено отъ § а) на 18 членъ ще ся плати чрѣзъ Областний ковчегъ отъ настоящитѣ законни държатели на такива вакѫфски имоти; а обезщетението за правдинитѣ отъ прѣписване, прѣдвидено отъ § б) на рѣченій 18 членъ ще ся плати отъ Областний ковчегъ“.

„Чл. 20. — Обезщетението за прѣобрьщание въ свободна собственность на вакѫфскитѣ земи отъ третий видъ, сирѣчъ на онния земи, които сѫ плащали десятъкъ направо на Правителството на Високата Порта, състои отъ единственно обез-

щетение за правдинитѣ отъ прѣписване по наслѣдие, принадлѣжащи на вакѫфътъ, както и за правото на Махлюлъ, което обезщетение ще е въ капиталъ, даденъ еднажъ за всѣгда, по едно и половина на сто върху дневната стойность на тия вакѫфски земи".

„Чл. 21. — Това обезщетение цѣло ще ся даде отъ Областний ковчегъ".

„Чл. 22. — Освѣнъ обезщетението, което спорѣдъ категориитѣ и видоветѣ на вакѫвскитѣ имоти и съгласно съ членове 11, 16, 18 и 20 има да ся даде на религиозни общества, или на религиозни, училищни, или благотворителни завѣдения, за прѣобрьщанието въ свободна собственность на недвижимитѣ имоти, които сѫ зависѣли отъ тѣхъ, ще ся даде на рѣченитѣ общества или завѣдения и отдѣлно обезщетение за колкото години изминуватъ отъ учрѣждението на тази Область".

„Чл. 23. — Това обезщетение ще състои за всяка една година въ една десета часть отъ капитализуваното неокржглено обезщетение, което спорѣдъ категорията на имотътъ ся пада да ся даде на имѣющитѣ право. Това отдѣлно обезщетение за всѣка изминала година ще отговаря:

„1-о За вакѫфскитѣ недвижими имоти отъ първа категория:

„а.) — На ежегодното длъжимо за наемъ количество (Иджаре или мукатá) на имотътъ

„б.) — На ежегодното обезщетение за освобождение отъ раснаслѣдие (Махлюмъ) по два и половина на хилядо върху дневната стойность на имотътъ, съ оцѣнение обикновенно въ случай на разнаслѣдие (Махлюлъ).

„в.) — На ежегодното обезщетение за правдинитѣ отъ прѣписване, по продажба, или по залогъ, или по наслѣдие, по два на хилядо върху стойностьта на имотътъ.

„2-о За вакѫфскитѣ земи отъ втора категория:

„а.) — На ежегодното обезщетение, прѣсмѣтнато съгласно съ чл. 16 за десятъкътъ, който е билъ плащанъ на специални настойници (Мютевелии) отъ вакѫфски земи отъ първий видъ.

„б.) — На ежегодно длъжимото количество за наемъ мукатá отъ вакѫфски земи отъ вторий видъ.

„в.) — На ежегодно обезщетението за правдини отъ прѣписване, по продажба или залогъ или по наслѣдие, и за освобождение отъ разнаслѣдие (Махлюлъ) по едно и половина на хилядо върху стойностьта на вакѫфскитѣ имоти отъ 3-тѣ вида.

„И отдѣлното обезщетение за изминалитѣ години, за което ся говори въ тоя членъ, ще ся плати, както е прѣдписано въ настоящий законъ, за общото обезщетение въ членове 12-й и 13-й за вакѫфскитѣ недвижими имоти отъ първа категория, и въ членове 17, 19 и 21 за вакѫфскитѣ недвижими имоти отъ втора категория, като ся намаляватъ количествата, които би били вече платени на имѣщитѣ права".

„Чл. 24. — Освѣнъ това, за обезщетение на вакѫфскитѣ земи, наречени мазбутъ, сир. на вакѫфски земли отъ третий видъ, на които десятъть ся събира отъ Правителството, но срѣщу който десятъкъ общий ковчегъ на Империята е пла-

шалъ ежегодно на вакѫфскитѣ заведения, отъ които тия земи сѫ зависѣли по едно извѣстно количество за поддържанието имъ, областний ковчегъ, за освобождение отъ всяко пѫ нататъшно задължение, ще плати еднажъ за всѣгда едно отсѣчено количество отъ тридесеть хиляди лири турски“.

Прѣдсѣд.: (звъни) Засѣданието ще ся продължава отъ 1 ч. подиръ обѣдъ.

(Край ч. 12.)

Прѣдсѣдатель: **Георги Груевъ**

Подпрѣдсѣдатели: **Д-ръ Янкуловъ**, **Юруковъ**

Секретари: **Гуневъ**, **Пеневъ**